

editörden

Merhaba Düşünce ve Tefekkür Sevenler,

İslâm Düşüncesinin teşekkül ve inşa süreci, insanlık tarihinin önemli bir zaman aralığında gerçekleşmiştir. İlahi referanslı ve menşeli kadim hikmet ve irfan külliyyatı, kutsalın, adaletin ve erdemın yeryüzünde gerçekleşmesi için büyük fırsat ve imkân olmuştur. Vahyin yerküre üzerine son inşinin üzerinden yaklaşık on beş yüzyıl geçmiştir. İnen ilk ayetin kalplere ve lisanlara intikaliyle birlikte, son bin yılın erdemli medeniyeti, hakikat âleminin “bilgelik yol”unu beşeriyete göstermiştir. Bu aydınlatma süreci, son birkaç asırdır zayıflama ve cılızlaşma evresine geçmiş olmasına rağmen var olan müktesebat, entelektüeller ve münevverlerin yol işaretleri olmaya devam etmektedir.

Zamana ve kadim medeniyetlere karşı bir çınar gibi olan medeniyetimizin; yaşadığımız dünyaya ve insanlığın geleceğine, dolayısıyla küresel ve evrensel problem ve sorunlara vereceği rasyonel ve gerçekçi cevapları vardır. Nice ülkeler var ki, olmayan tarih ve geleneklerini, üretme ve imal etme durumu ile karşı karşıyadır. Tevhid Medeniyetinin mensupları olan âlim ve ariflerimiz, dünyada ve tarihte bir benzerine rastlanamayan geleneğimizi yeniden arayıp bulmalı ve keşfetmelidirler. Bunu yaparken geçmişe bir öykünme ve geleneği yüceltme yanlışlığından da şiddetle kaçınmalıdır. Müslüman dünyanın kendisine yapacağı en büyük hatalardan birisi, geçmişle ve gelenekle övünerek sloganlara sığınmaktır. Geçmiş ve gelenek, eksileri ve artılarıyla bizim kültürümüzün ve medeniyetimizin bir parçasıdır. Ancak bize düşen, varlığı çok kıymetli olan bu tecrübeden son sınırlarına kadar faydalanmaktır.

İşte bu hassasiyetler ve kaygılar bizi, EskiYeni Dergisi için bir “Gelenek” sayısı çıkarmaya yöneltti. “Gelenek” dosyamızı, farklı disiplinlerde uzmanlaşan hocalarımızın yazılarıyla zenginleştirmeyi düşündük. Hedef ve amacımız; okuyucularımızın faydalanacağı ve aynı zamanda kalıcı bir “arşiv” olacak bir sayıyı çıkarmaktır. Bu hedefimize ulaşım ulaşılmadığımızı tespit edecek olanlar, siz okuyucularımızsınız.

Dosyamız, bu konuda çalışmalarıyla bilinen Doç. Dr. Adnan Aslan’ın “Gelenek ve Felsefesi” üzerine bir analizle başlamaktadır. İslâm felsefesinin geç dönem uzmanlarından Prof. Dr. Ali Durusoy’un “İslâm Felsefesi Geleneği”nin mahiyetini ele aldığı makalesini, Yard. Doç. Dr. Şamil Öcal’ın “Gelenekçilik ve İslam Düşüncesinde Gelenek” yazısı takip etmektedir. Kelam geleneğini, konunun uzmanı Prof. Dr. Ramazan Altıntaş’ın kaleminden okurken, Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay Hocamızla yaptığımız Osmanlı Düşünce Geleneği üzerine söyleşinin dergimize ayrı bir değer kattığını göreceksiniz.

Çoğunlukla düşünce geleneğimizde geç akla gelen sanat ve estetik alanını insanlarımıza sevdiren Prof. Dr. Turan Koç’un “İslâm Sanat Geleneği ve Estetik” adlı yazısı okunmaya değer bir başka makale. Yine Prof. Dr. İsmail Köz’ün “Geleneksel Mantıktan Geleneksel Düşünceye” kapsamlı makalesi mantığın kültür ve medeniyetimizdeki yerini tespit ediyor. Neredeyse bir “fıkıh medeniyeti” olan İslâm medeniyetinin bu boyutu, Prof. Dr. Abdullah Kahraman’ın “Fıkıh Geleneği ve/veya Geleneksel Fıkıh” yazısıyla irdelenmektedir. Haksız eleştirilere maruz kalan şerh geleneğimiz, Türk-İslâm edebiyatı uzmanı Prof. Dr. Bilal Kemikli’nin kalemiyle dikkatlere sunulmaktadır. Prof. Dr. Recep Kılıç’ın geleneğimizdeki “Tecdüüd, Tebeddül ve Tahrif Kavramları”nı ele alan makalesi, dosyamıza ayrı bir açılım getirmektedir. Hadis sahasının uzmanlarından Prof. Dr. Enbiya Yıldırım, “Peygamber Telakkisi Tartışmaları”nı, Hz. Peygamber’in yüklendiği misyon üzerinden ele almaktadır.

Son dönem sosyologlarımızdan Prof. Dr. Bedri Gencer’in “Modern Dünyada Gelenek ve Gelenekselcilik” isimli makalesi, sosyolojik bir yaklaşım ve çağdaş zamanda gelenek üzerinde yoğunlaşmaktadır. Derin analizleriyle dosyamıza misafir olan Prof. Dr. Zeki Özcan’ın “İslamileştirilmiş Senkretizmler Güncelleştirilebilir mi?” makalesini, Prof. Dr. Yaşan Düzenli’nin “Ne Kutsanmış Bir Geçmiş Ne De Muhayyel Bir Gelecek: Anı Yaşamak Üzerine” isimli anlamlı ve düşündürülen denemesi takip etmektedir. Üretken ve derinlikli İletişim uzmanlarımızdan Dr. Yusuf Kaplan’ın, Mısır’ın ve İslâm dünyasının önemli entelektüellerinden biri olan Prof. Dr. Hasan Hanefi’yle daha önce Umran Dergisi’nde yayımlanmış “doyurucu” bir söyleşisini kitap tanıtımı bölümünden önceki son yazımız olarak dosyamızda bulabilirsiniz. Bu vesileyle dosyamızda olmasının gerekliliğine inandığımız bu söyleşiyi iktibas etmemize müsaade eden Umran Dergisi yetkililerine ve Yusuf Kaplan’a teşekkür ederiz.

Eski Yeni Dergisi’nin “Gelenek” sayısının, İslâm düşüncesinin ve Geleneğinin takdir, tenkit ve tahlil edilmesine bir kapı aralayabilmesi dileklerimizle...

“Modernlik” sayısında buluşmak üzere... Hakk ve sevgiyle kalın....

Sayı Editörü

Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi